

طراحی مدل یکپارچه حکمروایی و مدیریت بحران در کلان شهرها (مورد مطالعه: شهر تهران)

آزاده اربابی سبزواری^{۱*}

سیدحسین هاشمی نسب^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۳/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۰/۰۴/۰۱

چکیده

مدیریت بحران به عنوان نظم در اجتناب و برخورد با خطرات تعریف می شود. به عبارت دیگر مدیریت بحران به مجموعه ای از عملیات و فرآیندهای مشخص گفته می شود که برای پیشگیری و کاهش اثرات بحران، قبل از بحران، در حین وقوع بحران و بعد از بحران برنامه ریزی می شوند. این نظم شامل آمادگی برای مواجه شدن با بحران، پاسخ گویی به آن ها و در نهایت پشتیبانی و بازسازی جامعه بعد از آن که عملیات امداد اولیه مربوط به بحران به اتمام رسند. شهرها برای مدیریت و اداره خود راهی بجز زمینه سازی برای توسعه دموکراسی نیافته اند و در این راه به شکل تازه ای از حاکمیت دست یافته اند، که برخی آن را در حد اختراع و ابداع جدید بشری در ایجاد نظام اجتماعی نوین دانسته اند. این شکل جدید به نام جنبش حاکمیت شایسته یا حکمروایی نامیده می شود که منشأ شهری دارد. حکمروایی شهری در پی آن است تا نقش دولت را در حد هماهنگ کننده و پاسدار قوانین محدود کند و از دخالت مستقیم آن را در تصمیم گیری ها، اداره و اجرای امور مربوط به زندگی روزمره مردم بکاهد. هدف از مقاله حاضر شناسایی ابعاد و مؤلفه های حکمروایی و مدیریت بحران با تکنیک غربالگری فازی و وزن دهی و اولویت بندی هریک از آن ها با تکنیک فرآیند تحلیل شبکه ای است. همچنین نقش این ابعاد و مؤلفه ها در نظام مدیریت و برنامه ریزی شهری، شهرداری تهران می باشد. روش پژوهش حاضر توصیفی - پیمایشی است. جامعه و نمونه آماری عبارت است از ۱۵ نفر از مدیران ارشد و دارای حداقل ۱۰ سال سابقه مدیریتی و اجرایی در شهرداری تهران که در شناسایی ابعاد و مؤلفه های حکمروایی و مدیریت بحران شهرداری تهران نقش داشتند. سپس پس از شناسایی ابعاد و معیارها با تکنیک فرآیند تحلیل شبکه ای به وزن دهی ابعاد و معیارهای پرداخته شده است.

واژگان کلیدی

حکمروایی، مدیریت بحران، برنامه ریزی شهری، غربالگری فازی، فرآیند تحلیل شبکه ای.

۱. دانشیار و عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، تهران، ایران. (نویسنده مسئول: aarbaby@yahoo.com)

۲. دانشجوی دکترای جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر، تهران، ایران.
(hossein2004dj@yahoo.com)